

ENVIATS PER DONAR FRUIT

CARTA PASTORAL PER A L'APLICACIÓ DEL PLA PASTORAL DIOCESÀ

Mons. Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe metropolità de Barcelona

Barcelona, 24 de setembre de 2006

Benvolguts preveres, diaques, religiosos, religioses, laics i laiques,

Comencem un nou curs. Desitjo lliurar-vos aquestes lletres, a tots els diocesans, per saludar-vos ben cordialment, especialment als qui treballeu amb major dedicació espiritual i material en les tasques pastorals de la nostra arxidiòcesi. Em plau agrair-vos tot el que feu. És, certament, expressió del vostre amor a Déu, a l'Església i al món.

La relació mantinguda amb vosaltres durant aquests dos anys em permet sincerament saludar-vos amb les mateixes paraules que l'apòstol Pau va dirigir als cristians de Tessalònica: “Dono sempre gràcies a Déu per tots vosaltres, fent memòria vostra en les meves oracions, recordant incessantment l'activitat de la vostra fe, el treball de la vostra caritat i la constància de la vostra esperança”.¹

Recordem amb goig la presentació del Pla Pastoral Diocesà *Enviats per donar fruit*, que es va celebrar el 27 de maig d'aquest any. Fou una trobada dels membres dels consells pastorals de tots els àmbits i dels representants de moviments i institucions eclesials, que va fer agafar gana per aplicar els objectius i les accions de l'esmentat Pla Pastoral des de l'inici d'aquest curs. Amb aquesta Carta dirigida a tots els diocesans, desitjo invitar-vos i animar-vos en aquest treball d'Església que demana la participació de tots i que anirem realitzant amb generositat i joia durant aquest trienni que comencem.

¹ *ITe* 1, 2-4

Pel do rebut de la fe tenim consciència joiosa d'aquestes paraules que Jesús ens dirigeix a tots nosaltres: “No m’heu escollit vosaltres a mi; sóc jo qui us he escollit a vosaltres i us he confiat la missió d’anar pertot arreu i donar fruit, i un fruit que duri per sempre. I tot allò que demanareu al Pare en nom meu, ell us ho concedirà”.² Escollits i enviats pel Senyor per tal de donar fruit. El Senyor confia en nosaltres i demana la nostra col·laboració. Aquesta és la riquesa de la nostra vocació cristiana. Aquest ha estat l’esperit i el contingut del nostre Concili Provincial Tarraconense, que volem anar aplicant amb el nostre Pla Pastoral.

La crida de Jesús en la paràbola dels treballadors de la vinya, “aneu també vosaltres a la meva vinya”,³ no para de retrunyir, d’ençà d’aquell dia llunyà, en el decurs de la història de la salvació. Aquesta invitació del Senyor a treballar a la seva vinya no s’adreça solament als bisbes, als preveres, als diaques, als religiosos i les religioses. S’adreça també als laics i les laiques, puix tots els batejats som cridats personalment pel Senyor, de qui rebem una missió a favor de l’Església i del món. Ens ho recorda sant Gregori el Gran, el qual, predicant al poble, comenta la paràbola de la vinya: “Pareu esment, estimadíssims germans, en la vostra manera de viure, i comproveu si ja sou obrers del Senyor. Que cadascú examini el que fa i vegi si treballa a la vinya del Senyor”.⁴

Un Pla Pastoral per a la diòcesi

Amb la participació de tots hem elaborat un Pla Pastoral Diocesà per al trienni 2006-2009. Aquest Pla Pastoral inclou tres objectius que s’han considerat prioritaris en l’àmbit de tota la diòcesi. És fruit de moltes hores de reflexió compartida dels consells episcopal, presbiteral i pastorals, així com dels arxiprestos, de les reunions arxiprestals de preveres i diaques, i de les delegacions diocesanes. És un Pla Pastoral que hem elaborat entre tots per tal que sigui de tots i per a tots.

Aquest Pla Pastoral assenyala unes línies prioritàries d’actuació. No cerca la uniformitat, sinó que desitja fomentar la comunió eclesial. No pretén, doncs, excloure cap àmbit de la pastoral diocesana, sinó focalitzar l’atenció prioritàriament en tres objectius concrets, durant un trienni. Resulta evident, d’altra banda, que la revitalització d’un determinat aspecte de la vida cristiana incideix sempre positivament en tot el seu conjunt. Tampoc

² *Jn* 15, 16-17

³ *Mt* 20, 4

⁴ *Hom. in Evang.* I, XIX, 2: PL 76,1155

pretén fer coses espectaculars, sinó fomentar el treball de tots segons els carismes de cada persona i grup al servei de tots.

El Pla Pastoral no és una fórmula màgica per als grans reptes del nostre temps. No es tracta, tampoc, d'inventar un nou programa pastoral. El programa ja existeix. És el de sempre recollit en l'Evangelí i la Tradició viva de l'Església. Se centra, en definitiva, en Crist mateix, el qual cal conèixer, estimar i imitar, per viure en Ell la vida trinitària i transformar amb ell la història fins al seu acompliment en la Jerusalem celestial. Amb tot es necessita un Pla Pastoral que proposi i formuli orientacions i objectius adequats a les condicions de cada diòcesi i de cada temps, que permetin que l'anunci de Jesús arribi a les persones, modelí les comunitats i incideixi profundament mitjançant el testimoni dels valors evangèlics en la societat i en la cultura.

El repte de la immigració creixent

Això demana que l'assoliment dels objectius pastorals es faci amb les accions més adients a cada lloc i a cada realitat de la diòcesi. Avui vivim una immigració creixent que porta a casa nostra una munió de persones provinents d'arreu del món. Als cristians ens ha de caracteritzar l'acolliment d'aquests germans nostres en les seves necessitats materials i espirituals, respectant plenament les seves conviccions religioses.

La incidència cada dia més gran de la immigració mereixeria haver assenyalat aquest repte com un objectiu prioritari. Tanmateix s'ha considerat que aquesta realitat dels germans immigrants ha d'estar ben present en l'assoliment dels tres objectius del Pla Pastoral. És obvi que pel que fa al tercer objectiu s'ha de tenir molt present la presència i la participació dels immigrants catòlics, que provenen especialment de països de l'Amèrica llatina i d'Europa central i oriental.

Consciència diocesana i catolicitat

El Pla Pastoral Diocesà pretén fer-nos prendre a tots major consciència que formem l'Església diocesana, per tal de no quedar-nos tancats en la pròpia parròquia, arxiprestat, moviment o institució eclesial. És en l'Església diocesana on hi ha i actua tota l'Església una i única de Jesucrist, estesa d'Orient a Occident. El Papa Pau VI va dir això de l'Església diocesana: "Cada u pot dir de la pròpia diòcesi: aquí Crist m'ha esperat i m'ha estimat; aquí l'he trobat i aquí pertanyo al seu Cos místic. Aquí em trobo dintre de

la seva unitat. Tots els qui som aquí hem estat empeltats en Crist i hem de formar una sola cosa amb Ell i entre nosaltres.”

Joan Pau II ha posat en relleu la necessitat d'una espiritualitat de la comunió, tot afirmant que “fer de l'Església la casa i l'escola de la comunió és el gran repte que tenim davant nostre en el mil·lenni que comença, si volem ser fidels al disseny de Déu i respondre també a les profundes esperances del món”.⁵ No hi ha dubte que la participació de tots en el treball dels tres objectius prioritaris per a tota la diòcesi aconseguirà fer que les realitats d'Església esdevinguin més i més cases i escoles de comunió.

Els objectius i les accions del Pla Pastoral constitueixen una aplicació més a la nostra diòcesi de les resolucions del Concili Provincial Tarraconense, el qual “s'ha situat a l'interior de la història del Concili Vaticà II, amb el desig de consolidar l'esforç realitzat per aquest esdeveniment i de portar-lo a una renovada sintonia amb allò que l'Esperit Sant fa entendre avui als deixebles de Crist”.⁶ El Concili Provincial de l'any 1995 no és només història: està viu i present en les nostres Esglésies.

Tres objectius per a tres anys

Hi ha hagut un gran consens a incloure en el Pla Pastoral aquests tres objectius prioritaris: la transmissió de la fe als joves i la seva participació en la comunitat cristiana; l'atenció pastoral al matrimoni i a la família; i l'Eucaristia dominical, font i cim de la vida cristiana. No hi ha dubte que els joves, la família i l'Eucaristia són tres reptes que per diverses raons tenim avui en l'Església.

No es tracta aquí de justificar la importància d'aquests objectius pastorals. Majoritàriament s'hi ha coincidit en l'elaboració del Pla Pastoral. Tampoc és el lloc per exposar detalladament els continguts més importants d'aquestes tres realitats pastorals. Especialment pel que es refereix als dos primers objectius, pot ajudar molt conèixer a cada parròquia o arxiprestat, com també en l'àmbit d'un moviment, la realitat i la situació del jovent i de la família. Un coneixement més objectiu ajudarà a sensibilitzar i a poder discernir millor quines accions s'han de realitzar per assolir més eficaçment els respectius objectius pastorals que ens proposem.

El treball pastoral amb els joves

⁵ *Novo millennio ineunte*, n. 43

⁶ Prefaci de les Resolucions del Concili Provincial Tarraconense de 1995

En relació a la joventut, totes les dades de què disposem, les que podem recollir cadascú i les que ofereixen els estudis sociològics més solvents, coincideixen a assegurar que el problema de la transmissió dels valors a les noves generacions és general en la societat d'avui. Dins d'aquest marc, creixen entre els joves les crisis de fe, el confusionisme religiós, el relativisme, la baixa participació en l'Eucaristia i la desafecció envers l'Església, més que no pas als valors cristians. En la joventut hi ha el futur. Volem dedicar-hi una atenció pastoral prioritària.

El mateix Concili Provincial Tarraconense féu “una crida urgent a les comunitats cristianes per tal que no manquin espais, persones dedicades i recursos infraestructurals i econòmics per a l'evangelització dels joves”. Per ser fidels a aquesta petició conciliar i contribuir a aconseguir aquest primer objectiu, el delegat diocesà de Pastoral de Joventut ha deixat la parròquia que servia com a rector per dedicar-se exclusivament a la Delegació diocesana i així estar més disponible per animar la pastoral de joventut de tota la diòcesi.

Potser avui resulta força difícil el treball pastoral amb els joves. No és fàcil trobar joves al redós de les parròquies. L'edat dels sacerdots és força elevada. Aquestes i moltes altres raons fan que l'objectiu dedicat als joves sigui urgent i molt necessari. Tanmateix, la realitat de la pastoral de joventut a la diòcesi no es limita a les parròquies. És molt més àmplia i molt més rica. Cal tenir ben present tot el treball que es realitza en els moviments diocesans d'Acció Catòlica, en altres moviments i associacions eclesials, en les escoles cristianes i en altres realitats. Benet XVI parla d'una *pastoral integrada* perquè en realitat no tots els rectors tenen la possibilitat de dedicar-se suficientment a la joventut. Per això és necessita una pastoral que transcendeixi els límits de la parròquia i que impliqui també molts agents de pastoral (cf. Col·loqui amb els sacerdots d'Albano, 31 d'agost de 2006).

La munió de joves que s'apleguen amb motiu de l'Aplec de l'Esperit o de les Jornades Mundials de la Joventut, per indicar només dos exemples significatius, posa en relleu el treball constant i no sempre gaire visible que setmana rere setmana es va realitzant amb aquests joves en el si de moltíssimes realitats i institucions eclesials. Aquest treball demana per part dels sacerdots i dels responsables estimar molt els joves i acollir-los fent camí amb ells per portar-los cap a Jesús. Segurament els joves no demanen més. I això ho poden oferir els sacerdots, els catequistes, els responsables de moviments, etc.

L'atenció al matrimoni i la família

El segon objectiu està dedicat al matrimoni i a la família. Són moltes les transformacions que ha experimentat la família. Moltes d'elles positives, però també n'hi ha de negatives. Tots sabem que la família és avui una realitat que viu moments de dificultat i és alhora una institució molt valorada per ser cabdal per al bé de les persones, de la societat i de l'Església.

En tot cas, la família fonamentada en el matrimoni d'un home i una dona continua essent la cèl·lula de la societat, l'Església domèstica i la primera escola de valors per als infants i joves. És evident la incidència del matrimoni i de la família en la transmissió dels valors i de la fe als fills. És òbvia la relació íntima entre aquest segon objectiu pastoral i el primer del Pla Pastoral.

Tanmateix, la família s'ha anat buidant del contingut religiós i cristià que ha tingut. Avui, freqüentment, la família no és una escola de fe sinó un lloc on es transmet de pares a fills indiferència i silenci religiós. Malgrat això, la família continua essent un lloc privilegiat, difícilment substituïble, per a la comunicació entre generacions, per a l'expansió i el desenvolupament de la persona i, també, per a la transmissió de la fe i dels valors autèntics. No hi ha dubte que l'evangelització, en l'avenir, dependrà en gran part de la família. Cal insistir en la missió irremplaçable dels pares en l'educació humana i cristiana dels fills. Sense aquest treball, la catequesi és molt més difícil i molt menys eficaç. Del fet que els pares assumeixin aquesta joiosa responsabilitat depèn en gran mesura el futur cristià dels fills.

Benet XVI, en el seu viatge a Baviera, ha demanat als membres de les famílies cristianes que resin junts a casa, ja que l'oració no només ens porta a Déu sinó també els uns als altres, i la vida de família es fa més feliç i adquireix una major dimensió. El Papa féu esment, també, dels avis. Aquests són una font de saviesa. Tant de bo els avis no siguin exclosos, per cap pretext, del cercle familiar. Són un tresor que no podem arrabassar a les noves generacions i sovint són els principals transmissors de la fe als seus néts.⁷

⁷ Cf. *Celebració de vespres a la Catedral de Munic*, 10 setembre 2006

Els qui desitgen celebrar el sagrament del matrimoni han de fer-ho degudament preparats i conscients del compromís que accepten davant Déu i davant la societat. L'acolliment dels promesos per part de matrimonis cristians i de preveres es realitza a tots els arxiprestats de l'arxidiòcesi. Els cursets o trobades prematrimonials representen una ocasió única per a moltes persones per comprendre el disseny de Déu sobre el matrimoni i la família cristiana, i moltes vegades constitueixen el primer contacte dels contraents amb l'Església després d'anys d'absència.

Avui és molt necessària l'atenció pastoral als matrimonis i a les famílies per tal que tots els seus membres visquin plenament la vocació d'esposos, de pares, de fills i de germans en un clima d'amor i d'harmonia. En el si del matrimoni i de la família es teixeix una xarxa de relacions interpersonals mitjançant les quals tota persona és introduïda en la *família humana* i en la *família de Déu* que és l'Església.

Dissortadament, en el nostre temps es donen situacions i casos difícils. Joan Pau II demanava, en la seva exhortació apostòlica sobre la família, un engatjament pastoral ben generós, intel·ligent i prudent a exemple del Bon Pastor, vers aquelles famílies que han de lluitar en situacions objectivament difícils. Aquestes són, per exemple, les famílies dels emigrants per raons laborals; les famílies de tots els qui estan obligats a llargues absències; la famílies dels presos, del pròfugs i dels qui són a l'exili; les famílies que en les grans ciutats pràcticament viuen marginades; les famílies que sofreixen la violència per part d'un dels seus membres, etc.⁸ En aquest mateix document pontifici es preveuen i es donen criteris per a una acció pastoral davant d'algunes situacions irregulars.⁹

Celebració de l'Eucaristia dominical

El tercer i últim objectiu prioritari del Pla Pastoral Diocesà està dedicat a la preparació i celebració de l'Eucaristia dominical. L'Eucaristia és la font i el cim de la vida cristiana, el centre de la vida de l'Església i, per tant, de la vida de cada comunitat cristiana. És el memorial de la mort i resurrecció del Senyor que ens identifica amb Ell.

La celebració de l'Eucaristia és el centre del procés de creixement de la comunitat cristiana. El do de Crist i del seu Esperit que rebem en la comunió eucarística omple plenament els anhels d'unitat fraterna que hi ha

⁸ Cf. *Familiaris consortio*, n. 77

⁹ Cf. N. 79-85

en el cor humà i, al mateix temps, eleva l'experiència de fraternitat a nivells que estan molt per sobre de la simple experiència de convivència humana. L'Eucaristia crea comunió i educa a la comunió.

En l'Eucaristia la família cristiana troba el fonament i l'ànima de la seva comunió i de la seva missió, perquè el pa eucarístic fa dels diversos membres de la comunitat familiar un cos únic; a més, la participació en el Cos lliurat i en la Sang vessada del Crist es fa font inesgotable del dinamisme missioner i apostòlic de la família cristiana.

Com els primers testimonis de la resurrecció de Jesús, els cristians convocats cada diumenge per viure i confessar la presència del Ressuscitat són cridats a fer-se evangelitzadors i testimonis en la seva vida quotidiana. No diversament dels deixebles d'Emmaús, els quals, després d'haver reconegut “en la fracció del pa” el Crist ressuscitat, sentiren l'exigència d'anar tot seguit a compartir amb els germans la joia del trobament amb el Senyor.¹⁰

L'Església, des dels primers segles, ha vinculat visiblement la celebració de l'Eucaristia amb la caritat fraterna, insistint en la relació entre la Fracció del Pa i la comunió cristiana de béns. Jesucrist, essent ric, es va fer pobre per nosaltres. Sant Joan Crisòstom afirma: “Vols honorar el Cos de Crist? No l'oblidis quan es troba despullat. No li tributis honor aquí en el temple amb guarniments de seda, oblidant-lo després a fora, on pateix fred i nuesa. Aquell que ha dit: ‘Això és el meu cos’, és el mateix que ha dit: ‘M'heu vist afamat i no m'heu donar menjar’, i ‘Allò que heu fet al més petit dels meus germans, m'ho heu fet a mi’.”¹¹

Arreu sabem que molts cristians negligeixen la seva participació en el convit eucarístic. Les causes són múltiples. A nosaltres ens correspon vetllar perquè les celebracions mantinguin la fidelitat al Senyor i la seva força d'atracció espiritual. Com afirmava Joan Pau II, “cal fer els màxims esforços perquè tots els presents –infants i adults- se sentin interessats, afavorint la seva implicació en aquelles expressions de participació que la litúrgia suggereix i recomana”.¹² El mateix Concili Provincial Tarraconense “ha recomanat vivament als rectors de les esglésies que revisin periòdicament la qualitat espiritual i eclesial de les celebracions eucarístiques, especialment les dels diumenges, expressió qualificada de la vida comunitària”.

¹⁰ Cf. *Lc* 24, 30-35

¹¹ *Homilies sobre l'Evangelí de Mateu*, 50, 3-4; *PG* 58, 508-509

¹² *El dia del Senyor*, n. 51

Enviats a proposar l'Evangelí

Cada dia estic més convençut que la nostra primera missió en aquest temps de la història dels homes és proposar l'evangelí de la vida i de la salvació que Déu anuncia i realitza enviant el seu Fill únic. Ha vingut perquè tinguem vida sobreabundant i ens envia perquè els homes i les dones tinguin vida sobreabundant i el món sigui salvat.

Els Fets dels Apòstols ens diuen que “molts corintis que sentien parlar Pau abraçaven la fe i es feien batejar”.¹³ Tanmateix, les dues cartes als Corintis mostren que aquests baptismes no havien resolt tots els problemes ni convertit totalment les maneres de viure. I la narració bíblica continua: “No tinguis por i continua parlant, no callis. Jo sóc amb tu, i ningú no et posarà la mà al damunt. Aquí a Corint tinc un poble molt nombrós”.¹⁴

El Senyor és també amb nosaltres i, encara que no hàgim tingut una visió nocturna com l'apòstol Pau, és en aquest poble nombrós que hem estat enviats a anunciar l'Evangelí. És en aquesta diòcesi estimada de Barcelona, integrada per les parròquies, els arxiprestats, els moviments i les associacions, les escoles i comunitats religioses, etcètera, que viu en una societat marcada per la secularització i el pluralisme, per una llarguíssima tradició cultural, d'acolliment i de solidaritat, i avui per una creixent immigració que ve de diferents indrets del món.

Penso d'entrada en la gran multitud de cristians que s'esforcen per viure cada dia l'Evangelí en la discreció i la confiança, a través de totes les situacions de la seva existència, i en el seu bon testimoniatge amb la paraula i la vida.

Penso, també, en els membres de la nostra Església que, com els corintis, necessiten ser confortats en el seu baptisme, de vegades rebut precipitadament o oblidat en els àlbums de fotografies familiars.

I penso, encara, en aquells nombrosos creients d'altres religions amb els quals som cridats a viure. Més encara, tinc presents en l'esperit i en el cor tots els qui estan allunyats o privats de tota fe, ja sigui per simple ignorància, ja sigui per una opció deliberada

¹³ Ac 18, 8

¹⁴ Ac 18, 9-10

No desanimar-nos davant les dificultats

Constatem el caràcter força generalitzat de la increença en la societat europea occidental. No es tracta d'un refús obert i sistemàtic a Déu, sinó més aviat d'una actitud d'indiferència religiosa. La cultura dominant de caràcter racionalista i un estil de vida pragmàtic i hedonista van buidant progressivament les consciències d'una inspiració cristiana de contingut ètic. D'aquesta manera es va estenent la persuasió que els valors ètics, i particularment els inspirats en la fe cristiana, són un fre per a l'eficàcia i el progrés. Benet XVI, en el seu parlament als bisbes alemanys amb motiu de la Jornada Mundial de la Joventut, ha dit que “segueixen progressant el secularisme i la descristianització. Cada cop és menor l'influx de l'ètica i de la moral catòlica. Força persones abandonen l'Església o, encara que hi restin, accepten només una part de l'ensenyament catòlic”.¹⁵

Tanmateix, l'home i la dona d'avui, com els de sempre, només poden aconseguir la seva plenitud en el trobament amorós amb el Déu que és amor i en l'acolliment de la seva voluntat salvadora. Per això, quan la cultura moderna nega Déu i oblida la transcendència, està tancant a l'ésser humà l'únic camí que el pot portar fins al seu últim i ple destí, que és la vida eterna.

En el fet de l'encarnació del Verb, hi trobem el punt essencial pel qual el cristianisme és diferent de les altres religions. En aquestes s'expressa la recerca de Déu per part de l'home. En el cristianisme no només és l'home qui cerca Déu, sinó que Déu es fa realment present per tal de parlar al mateix home i indicar-li el camí pel qual podrà arribar a Ell.

L'evangelització és l'oferiment lliure de la Bona Notícia de Jesucrist a un ambient humà que no ha rebut encara el missatge o l'ha rebut d'una manera substancialment insuficient. Aquesta evangelització és urgent en el nostre Occident europeu, on una part notable de les generacions han rebut el missatge de Jesús en una mesura precària i parcial. Hem de donar molta importància al catecumenat diocesà que des de fa uns anys prepara els catecúmens per a la celebració dels sagraments de la iniciació cristiana, i també al treball evangelitzador de les parròquies i els moviments.

El treball pel Regne avui no és fàcilment acceptat i moltes vegades és acollit amb indiferència i fins i tot amb oposició. No ens hem de desanimar per les dificultats i per les contrarietats que se'ns presentin. La victòria que

¹⁵ Colònia, 21 d'agost de 2005

ha vençut el món és la resurrecció de Crist. La Pasqua ens ha fet poble de l'altra riba del Jordà. Hem travessat el mar de l'esclavatge. Hem trobat destruïda la llosa de la mort. Per això la Pasqua de Jesús crea impulsos de vida nova en cadascun de nosaltres i en tota l'Església arxidiocesana de Barcelona.

La fe s'enforteix donant-la

L'Església ha de ser missionera o ja no serà res en el món. Si vivim la nostra fe com un producte d'ús intern per a la nostra consolació, ens exposem simplement a veure que es dissol o s'apaga, com desgraciadament veiem tan sovint. La nostra fe sols pot ser viva, vivificadora i, per tant, fecunda, si la nostra comunió amb Déu, celebrada en l'Església, ens empeny al risc del trobament dels homes i les dones que ens envolten. Una fe que no es proposa i no es comparteix és una fe que s'asseca i ja no interessa. La fe s'enforteix donant-la.

El qui ha trobat de debò el Crist no pot guardar-lo per a si mateix, ha d'anunciar-lo. Benet XVI, a l'inici de la seva encíclica *Déu és amor*, ens diu que “no es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona que dóna un nou horitzó a la vida”.¹⁶ El publicà Mateu, en ser cridat per Jesús a seguir-lo, va deixar el lloc de recaptació d'impostos i “mentre era a taula a casa seva, van acudir-hi molts publicans i altres pecadors i es posaren a taula amb Jesús i els seus deixebles”.¹⁷ Sant Beda el Venerable comenta aquest fet dient que “la conversió d'un publicà serví d'estímul per a la conversió de molts publicans i pecadors”.¹⁸

En la societat catalana d'avui

Avui hem d'acollir el do de Déu en unes condicions noves i hem de retrobar al mateix temps el gest inicial de l'evangelització: el de la proposta simple i decidida de l'Evangeli de Jesús. És molt necessari que la pastoral de l'acolliment s'acompanyi d'una pastoral de la proposta, i per fer-ho l'Església no té por de prendre la iniciativa. Cal que els nostres cors tinguin l'amor del Pare del qui ens ve tota gràcia i especialment la riquesa de la fe,

¹⁶ N. 2

¹⁷ *Mt* 9, 10

¹⁸ *Hom.* 21; CCL 122, 149-151

i l'amor envers els homes que Déu estima amb tendresa. Tot el que puguem imaginar o intentar fer només té sentit en aquesta dinàmica de l'amor.

Nosaltres estimem la societat catalana perquè és la que Déu ha volgut que fos la nostra, tot i reconeixent les seves llums i les seves ombres. Com ha expressat el Concili Provincial Tarraconense, "sentim el goig d'anunciar l'Evangeli del Regne de Déu, i el vivim en la nostra societat concreta, marcada per la secularització i pel pluralisme".¹⁹ Som conscients que, com ha afirmat Joan Pau II, "la missió renova l'Església, reforça la fe i la identitat cristiana, dóna nou entusiasme i noves motivacions".²⁰

Un treball de comunió i de participació

Per tal d'assolir els objectius del Pla Pastoral, realitzar més eficaçment el treball eclesial que tots portem entre mans i preparar el futur de l'atenció pastoral de les parròquies, moviments i institucions de la diòcesi, ens cal un estil de treball que és el propi de la comunió i que demana viure l'espiritualitat de la comunió. El mateix treball que s'està fent a cada arxiprestat per tal de coordinar i, si cal, agrupar les parròquies obeeix a uns principis eclesiològics que ho exigeixen, com són la configuració del poble de Déu, la participació de tothom en l'única missió d'aquest poble, la insubstituïbilitat del ministeri ordenat, la potenciació de la pastoral vocacional, la participació dels laics en la missió de l'Església, etcètera.

Vivim un temps d'Església que joiosament demana intensificar la comunió i la missió. Aquestes dues dimensions eclesials exigeixen als preveres, als diaques, als religiosos i les religioses i als laics i les laiques un estil de participació responsable i generós en el si de l'Església. Cadascú ha de sentir-se Església, cridat i enviat pel Senyor a treballar en la seva única missió d'acord amb la seva condició eclesial. Avui hem de valorar i integrar tots els ministeris i carismes que el Senyor reparteix als membres de l'Església per al seu servei. Això ens ajuda a mirar el futur amb confiança.

Per tal de caminar en aquest sentit, són escaients aquestes paraules de Joan Pau II als bisbes del sud-est de França en la visita *ad limina* de l'any 1997: "En aquests moments moltes diòcesis necessiten reorganitzar-se... S'ha produït, i segueixen produint-se, alguns canvis importants en la població i en l'activitat econòmica. La manera de viure canvia. També s'observa una

¹⁹ Resolució 1, a

²⁰ *La missió del Redemptor*, n. 2

major mobilitat de les persones, els centres d'interès de les quals evolucionen. La fesomia de la societat es transforma molt notablement. Per a l'Església, els fets més evidents són la disminució del nombre de preveres i, sovint, la disminució del nombre de catòlics practicants”.²¹ Això ha portat a la nostra arxidiòcesi i arreu a la reorganització fonamentalment de les parròquies, ja que és en aquestes comunitats on apareixen més els canvis esmentats i on es veu més la necessitat de realitzar un treball pastoral de conjunt en el si de l'arxiprestat, comptant amb els moviments, les associacions i les institucions eclesials.²² Cal agrair el treball que els arxiprestats han realitzat i realitzen per tal d'elaborar el mapa pastoral que, aprovat pel Consell Episcopal, ajudi a una acció pastoral renovada.

Una major coordinació entre les parròquies

Aquesta major coordinació de les parròquies demana que superem una visió de mínims i que siguem capaços de fer-ho amb coratge, amb esperança i amb visió de futur, com un moment propici que Déu ens ofereix per revisar el que fem, millorar tot el que puguem i viure una etapa amarada de zel evangelitzador, fidels a les diferents vocacions i carismes i curulls d'amor a l'Església, al servei de la seva comunió i de la seva missió en cada parròquia, en cada agrupació de parròquies, en cada arxiprestat i zona, i en tota l'arxidiòcesi.

En aquest estil de treball que hem d'anar fent cada vegada més nostre ens ajudaran els directoris de la parròquia i de l'arxiprestat aprovats pels bisbes de Catalunya, fruit del nostre Concili Provincial. Aquests directoris estan farcits de principis de comunió i de plantejaments adequats per a l'acció pastoral amb previsió de futur. Això ha d'ajudar les nostres parròquies a ser en la realitat el que són en el projecte salvador del Senyor. Tanmateix, les parròquies com a casa i escola de comunió responen no simplement a una necessitat teològica sinó també sociològica. Per viure amb integritat la vida cristiana i mantenir la fe catòlica avui, en temps d'intempèries, és cada cop més necessari pertànyer efectivament a una comunitat.

En un context social que afavoreix la dispersió i la sequedat de les relacions interpersonals, és vocació de la parròquia “practicar l'acollida sense exclusions, viure relacions de proximitat, conrear vincles concrets de

²¹ *L'Osservatore Romano*, en espanyol, de 7 de febrer de 1997

²² Cf. *Canvis pastorals i reestructuració parroquial*, de 25 d'octubre 2002; L. Martínez Sistach, “Reorganització diocesana davant de la disminució de preveres”, a *Quaderns de Pastoral*, abril-juny de 2001, p. 47-70

coneixement i d'amor, celebrar l'Eucaristia i fer-se càrrec dels habitants del lloc, sentint-se enviats a ells".²³ Joan XXIII anomenava la parròquia *la font de la plaça del poble*, on tothom acudeix per apaivagar la set.

Un creient amb escàs o nul suport de la comunitat eclesial viurà pel cap alt una vida eclesial lànguida, si és que no té comptats els dies de la seva fe. Benet XVI ha dit als joves aplegats amb motiu de la Jornada Mundial de la Joventut: "Construiu comunitats fonamentades en la fe... Busqueu la comunió en la fe com companys de camí que junts van seguint els Mags d'Orient".

La participació de tots en la missió de l'Església

Seguint el Concili Vaticà II, Joan Pau II ha afirmat que "els pastors han de reconèixer i promoure els ministeris, els oficis i les funcions dels laics, que tenen el seu fonament sacramental en el baptisme i en la confirmació i, a més, per a molts d'ells, en el matrimoni".²⁴ El Concili Provincial Tarraconense "reconeix que la participació del laïcat en la missió evangelitzadora és una de les prioritats i un dels reptes més importants de l'Església contemporània".²⁵ Aquest repte és, certament, una realitat candent en els nostres dies i cal esmerçar-hi dedicació i mitjans. I això no només perquè hi ha menys preveres, sinó per reconèixer i promoure el que correspon als laics en l'Església i en el món i facilitar la seva deguda formació.

No es pot pas oblidar la participació dels religiosos i les religioses. Aquests realitzen una tasca eclesial molt important i molt necessària vivint amb fidelitat el propi carisma i, d'acord amb les seves constitucions, col·laborant activament en el treball eclesial a diferents nivells i àmbits de l'Església diocesana. En aquest sentit, el Concili Provincial Tarraconense ens ha dit que "tots han de reconèixer la importància evangèlica que la vida consagrada representa per a l'Església, i alhora trobar unes maneres més visibles de vincular els carismes religiosos a les Esglésies locals, acollint-ne la tradició pastoral i espiritual i aportant-hi el dinamisme i els valors amb què els religiosos viuen la universalitat de l'Església".²⁶

²³ Conferència Episcopal Italiana, *Il volto missionario delle parrocchie in un mondo che cambia*, 2004

²⁴ *Christifideles laici*, n. 23

²⁵ Resolució 25

²⁶ Resolució 126

El ministeri dels pastors és indispensable a l'Església. Si falta el prevere, la comunitat cristiana es troba privada de la presència i la funció sacramental del Crist, cap i pastor, essencial per a la vida de la mateixa comunitat. El sacerdoci ministerial és absolutament insubstituïble.²⁷ Col·laboren íntimament amb els pastors els diaques que enriqueixen l'Església amb el seu ministeri.

El Concili Provincial Tarraconense va prendre's molt seriosament la pastoral vocacional avui, dedicant-li sis resolucions.²⁸ Comença amb aquesta decidida petició que es dirigeix a tots nosaltres: "Hi ha d'haver un canvi d'actitud en els cristians adults i també en els joves, i un canvi de clima en les comunitats eclesials que faci possible de dur a terme una pastoral vocacional entusiasmada".²⁹

L'obligació de fomentar les vocacions recau en tota la comunitat cristiana. És ben necessari que tots –bisbes, preveres, diaques, religiosos i religioses, laics i laiques- sentim ben nostra la pastoral vocacional i siguem ben sensibles i conscients de la necessitat que tenim de preveres, tant per a l'arxidiòcesi com per enviar amb esperit missioner a les Esglésies germanes més necessitades.

L'experiència mostra que les vocacions sacerdotals i les vocacions de laics cristians segueixen el mateix camí ascendent o descendent, com un líquid en vasos comunicants: com més es desenvolupa l'apostolat dels laics més fortament es nota la necessitat de tenir sacerdots ben formats; com més s'aprofundeix la vocació pròpia dels laics, més resulta evident allò que és propi dels sacerdots.³⁰ Per assolir en l'Església un laïcat ben actiu al servei de la comunitat eclesial i ben present enmig del món, és indispensable el ministeri presbiteral.³¹

²⁷ Cf. L. Martínez Sistach, carta pastoral *Les vocacions sacerdotals, joia de l'Església*, Tarragona 2003, n. 3

²⁸ cf. Resolucions 153-158

²⁹ Resolució 153

³⁰ Cf. Joan Pau II, *Discurs al final del Sínode Episcopal*, de 27 d'octubre de 1990, 3

³¹ Cf. L. Martínez Sistach, carta pastoral *Les vocacions sacerdotals, joia de l'Església*, Tarragona 2003, n. 3

Una espiritualitat sòlida

La crida que el Senyor ens fa a donar fruit culmina el seu discurs del cep veritable. Hi ha quelcom necessari per poder donar fruit. Jesús, cep veritable, ens diu que “així com les sarments, si no estan en el cep, no poden donar fruit, tampoc vosaltres no en podeu donar si no esteu en mi”.³²

Tota acció evangelitzadora demana que els cristians tinguem com a centre Jesucrist. Conèixer, estimar i imitar Crist, aquí rau l'essència de la vida cristiana i d'aquí sorgeix el dinamisme que empeny els cristians a donar testimoniatge personalment i comunitària de les meravelles que el Senyor realitza en la seva vida al servei de l'Església i del món.

L'espiritualitat cristiana ha de ser trinitària i eclesial, ben alimentada per la Paraula de Déu i pels sagraments. Una espiritualitat sòlida ha de fugir dels dos extrems que es donen avui, com són l'espiritualisme i el secularisme. Evitant aquests dos extrems s'assoleix una espiritualitat contemplativa i activa, propensa a la lloança a Déu i a la pregària, i oberta a les responsabilitats i reptes de cada situació personal, social i eclesial.

Quan en la vida s'assoleix la convenient iniciació cristiana com una adhesió personal, generosa i joiosa a Jesucrist, els cristians van lliurant més i més la seva vida, el seu temps, els seus béns materials i espirituals a l'Església i al món; i van prenent major consciència de la seva vocació evangelitzadora i missionera, no pas per imposició sinó per convenciment i per desig, puix se senten ben units a l'obra redemptora de Jesucrist. Així s'entenen millor les paraules que el Senyor adreça a tots els cristians i que han motivat el Pla Pastoral i aquesta carta: “No m'heu escollit vosaltres a mi; sóc jo qui us he escollit a vosaltres i us he confiat la missió d'anar pertot arreu i donar fruit, i un fruit que duri per sempre”.³³

La santedat, font de renovació

Cal recordar aquella afirmació de contingut històric, que és ben actual i té perspectives de futur: “Els sants i les santes han estat sempre font i origen de renovació en les circumstàncies més difícils de la història de l'Església”.³⁴ El sant és el testimoni més esplèndid de la dignitat conferida als deixebles de Crist. Assolir la santedat és la primera i fonamental

³² *Jn* 15, 4

³³ *Jn* 15, 16

³⁴ Sínode Episcopal extraordinari de 1985, Relació final, II, A, 4

vocació a què el Pare crida tots els cristians en Jesucrist per mitjà de l'Esperit Sant.

En realitat, posar un pla pastoral sota el signe de la santedat és una opció plena de conseqüències. Fonamentalment, expressa la convicció que, si el baptisme és una veritable entrada a la santedat de Déu, seria un contrasentit accontentar-se amb una vida mediocre, viscuda segons una ètica minimalista i una religiositat superficial. De la santedat és d'on neix l'autèntica renovació de l'Església, l'enriquiment de la intel·ligència de la fe, la fecunda reactualització vital del cristianisme per respondre a les necessitats dels homes i una renovada forma de presència en el cor de l'existència humana. Benet XVI ha dit als joves a l'explanada de Marienfeld: "Els sants són els vertaders reformadors... Només dels sants, només de Déu, prové la vertadera revolució, el canvi decisiu del món".³⁵

El seguiment de Jesucrist comporta una exigència de radicalitat. La crida del Senyor a seguir-lo demana plena disponibilitat. Aquest anar amb Jesús està impregnat de l'esperit de les benaurances, element que contrasta permanentment amb els valors dominants en la nostra societat. Això comporta en la nostra vida ajuntar mística i compromís, contemplació i acció.

Us invito a tots a aplicar el Pla Pastoral

Els tres objectius del Pla Pastoral Diocesà s'han d'anar aconseguint arreu mitjançant la realització d'unes accions. Cada parròquia, cada arxiprestat, cada moviment, cada institució haurà d'escollir quin o quins objectius vol treballar i les accions respectives, per tal d'aplicar el Pla Pastoral. Això demana un treball pastoral seriós i competent, i significa programar el curs, fer un seguiment de l'aplicació de l'objectiu escollit i les accions que es realitzin i fer-ne una avaluació a final de curs.

El Consell Episcopal anirà constantment fent un seguiment de l'aplicació del Pla Pastoral i les delegacions diocesanes, especialment les que es relacionen més directament amb els objectius prioritaris, oferiran el seu servei i el seu ajut a totes les parròquies, els arxiprestats, els moviments i les institucions eclesials

Benvolguts diocesans, us demano la vostra participació en la consecució d'aquests objectius pastorals prioritaris. L'aplicació d'aquest programa

³⁵ Jornada mundial de la Joventut, 20 d'agost de 2005

pastoral demana la participació de tots, pastors i laics, religioses i religiosos, moviments i institucions de la diòcesi. Els membres del Consell Pastoral Diocesà, dels consells pastorals arxiprestals i parroquials, de les juntes de moviments, els responsables pastorals d'escoles i comunitats, teniu un paper cabdal en la seva recepció i en la seva aplicació, animant tots els diocesans a participar activament en l'assoliment dels objectius pastorals que ens hem assenyalat. El Senyor compta amb tots vosaltres i els vostres pastors també comptem amb tots vosaltres.

La primacia de Jesucrist

Tanmateix aquest treball exigeix tenir molt clar un principi essencial de la vida cristiana: la primacia de Jesucrist. Hi ha una temptació que assetja sempre l'acció pastoral: pensar que els resultats depenen de la nostra capacitat de fer i de programar. Certament, Déu ens demana una col·laboració real en la seva obra i, per tant, ens invita a emprar tots els nostres recursos personals i comunitaris. Però no podem oblidar que sense Jesucrist “no podem fer res”.³⁶

El Senyor ressuscitat va demanar als apòstols que eren a la barca que calessin les xarxes. Tots ells hi van col·laborar per complir aquesta petició de Jesús. Ell també ens demana a tots els diocesans que calem les xarxes, és a dir, que continuem treballant en la pastoral de l'arxidiòcesi. Potser, com els apòstols, ens hi hem escarrassat tota la nit i no hem agafat res. Potser estem una mica cansats i desanimats pels resultats visibles de la pesca, que desitjaríem que fossin més abundants. Però, perquè ens ho diu el Senyor, calarem de nou les xarxes com ho feren els apòstols. No en dubtem, la pesca està ben assegurada. L'Evangelí ens ho diu.

Tenim plena consciència que hem estat enviats per “donar fruit i un fruit que duri per sempre”.³⁷ La nostra Església diocesana i la nostra societat necessiten els bons fruits - petits o grans - que dia rere dia anem donant amb la vida cristiana viscuda amb fidelitat a Déu i amor als germans. Coneixem les dificultats que hi ha en l'assoliment dels objectius del Pla Pastoral, però confiem plenament en la promesa de Jesús: “Tot allò que demanareu al Pare en nom meu, ell us ho concedirà”.³⁸

³⁶ *Jn* 15, 5

³⁷ *Jn* 15, 16

³⁸ *Jn* 15, 16

Posem el nostre Pla Pastoral Diocesà a les mans de l'únic Senyor de l'Església, sota la protecció de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de la nostra arxidiòcesi, comptant amb la intercessió dels sants i beats d'aquesta Església. El Papa Benet XVI ens ha dit que Maria, amb el seu «Magnificat» “expressa tot el programa de la seva vida: no posar-se a si mateixa al centre, sinó deixar espai a Déu, que troba tant en la pregària com en el servei al proïsme”.³⁹ Aquest és l'autèntic esperit per aplicar eficaçment el Pla Pastoral Diocesà *Enviats per donar fruit* per al trienni 2006-2009.

Barcelona, 24 de setembre de 2006, solemnitat de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de l'arxidiòcesi de Barcelona.

† Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe metropolità de Barcelona

³⁹ *Deus charitas est*, n. 41